

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt II. Neceßitas Orationis infusæ & supernaturalis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Demum illa verba, ad DEUM, sive celestacat-
peffenda, in nostra definitione addidimus, ut intra
Orationis infusa latitudinem, omnem prius affe-
ctum piamve cogitationem, immediate vel me-
diare in DEUM tendentem, comprehendere-
mos, non tantum scilicet ipsius DEI contempla-
tionem, amo em & g. itum, sed & ceterarum
creaturearum, ut ad DEUM auctorem & princi-
pium referuntur, cognitionem, nobilissimosque
alium virorum actus, supernaturalesque affe-
ctus eadem definitione complectentes. Quare
merito haec Orationis ascensus dicitur: mens
enim tam intellectum quam voluntatem, ac u-
triusque potest operationes denotat. Nam in
hic elevatione non solum intellectus, sed & vol-
untas affectus & desideria concuruntur. Unde
Hugo lib. 1. de Atca, Hoc est, inquit, ad DEUM ten-
dere, & ad ipsam pertinere, semper cum per deside-
rium quare, per cogitationem invenire, & per gu-
stum tangere.

Cum igitur Orationis sit mentis ascensio, quo tam
per cognitionem, quam per affectum in res super-
nas evenerit; non incongrue Patres Orationem
mentalem definientes, nunc eam per intellectus,
nunc per affectus operationes explicant. S. Au-
gustinus Serm. 230. de Tempore: Quid autem in
in Deum qui, est Oratio, nisi a sensu anima de terrena tribus ad
& res fu-
ce illud Omnipotens
ad gratias gratias
que Orationis gen-
& fuga, huius
derivatur, et usu
nam hoc quodque
DEUS non impo-
derat eum impo-
tio largior nati-
um supernaturale,
et cuius (si dis-
tulam habuimus
donorum, a gen-
tula probat, fin-
, in collectu, con-
flectus quodque-
dum.

Homo tam per
intel-
lectum,
quam
affectum
in Deum
qui, est Oratio, nisi a sensu anima de terrena tribus ad
& res fu-
ce illud Omnipotens
ad gratias gratias
que Orationis gen-
& fuga, huius
derivatur, et usu
nam hoc quodque
DEUS non impo-
derat eum impo-
tio largior nati-
um supernaturale,
et cuius (si dis-
tulam habuimus
donorum, a gen-
tula probat, fin-
, in collectu, con-
flectus quodque-
dum.

Hinc va-
rie men-
talis O-
rationis de-
scrip-
tiones pro-
cedunt,

Ora-
tio & DEI of-
ficiu-
m & quo tanti-
tis deside-
riu-
m: E. lib. de Spiritu & anima, cap. 50. Ora-
tio ex-
evicitur, conuersio mentis in DEUM per piam & humilem af-
fectum. Bernardus vero lib. de Scala claustrali, cap.
1. Ora-
tio, ait, est devotio cordis intentio in DEUM, pro-
malis amovendis, & bonis adipiscendis. Et in lib. ad
Frater Monte Dei: Est homini DEO adherentia
affectionis, & familiaris quedam & pia allocutio.

Hec ergo duplex mentis foncio, tam cogni-
tionis quam amoris, qua mens, medio aliquo pio
affectu, ad coelestia divino ac supernaturali mo-
do per dona sublevatur, Ora-
tio mentis alii a DEO in-
fusa nuncupatur. Juxta hanc Orationis infusa ac-
ceptionem, varia juxta variis effectus illius de-
scriptiones tradi possunt. Prima, quod sit quidam
Spiritus sancti animas nostras inflatus, quo anima
nima misericordie illustratur, & suavissimo affectuum
supernaturalium imbre quo dammodo irrigatur.
Orationis ergo infusa nihil est aliud, quam mentis
supra te & omnem rem creatam elevatio, ac in-
effabilis quedam suavissimaque anima cum ipso
DEO rebusque coelestibus & divinis copulatio;
vel denique sapientia in immunitum divini amoris
pelagus absorptio. Item: Ora-
tio infusa & super-
naturalis, et mutua DEI & animae intuitus, quo ipso in illum fertur, ad pectus quodam homili &
reverentiali, ille vero animam in se venientem be-
neplacitum lucipit & complectitur. Ex hoc au-
tem divino affectu major in anima lucis & virtutum
fecunditas resultat, quam reluctante soleat
in inferioribus his, ex benigno univerorum Pla-
netarum siderumque coexistit una adspexit.

Hec item Ora-
tio infusa est cathedra quedam
ac spiritualis schola, in qua anima sedens ad pedes
infiniti illius Majestatis, audit sermones jacun-
disimos, omniq[ue] suavitate plenos: ibi sponsus
ejus, nempe Spiritus sanctus, loquitur ad cor ejus,
ac uberrimos divinarum gratiarum influxos im-
mitur, quibus vulnerata clamat cum sponsu, Can-
tic. 5. Anima mea liquefacta est, ut locutus est dile-
ctus.

Et variis
quoque
effectus.

Per hanc Orationem (ut ait S. Bonaventura de
septem gradibus contemplationis) DEVS animam
sua amore succendit, & divina gratia sua salamo-
nunt, que sic munita extra scripturam, extra se ap-

ta, contemplatur, contemplando amat, amando gu-
stat, gustando requiescit. & in hac quiete consitit con-
summatissima sua felicitas, quam in via habere posset.
Haec Ora-
tio est verbum illud ab conditum, de
qua Job cap. 4. cojuſ ſuſſum ſecretiores animae
aures ſuſcepunt. Quod verbum (telle S. Grego-
rio lib. 5. Moral.) nihil est aliud quam allocutio inti-
ma aspirationis, que humana mentem tangendo
sublevat, & temporales cogitationes deprimit. ac
nisi hanc desideria inflammat, ut nihil jam ei, nisi que
superna sunt, libeat, & cuncta, que inferius de huma-
na perfretant cogitatione, contemnat. Ab conditum
ergo verbum audire, est locutionem Spiritus sancti
corde concipere. Haec Gregorius, qui & alibi, 30.
scilicet Moral. sic ait: Loquuntur quippe DEVS hoc no-
bius intrinsecus, quod silenter sonat invisibili lingue
compunctionis, quam tam plenus audiimus, quanto
ab exteriorum desideriorum frēpitu perfectius aver-
timur, ut felice veraciter possimus dicere com-
Regio Psalmista: Audiam quid loquatur in me Domi-
nus: ita ut hoc Orationis genus nihil aliud sit, quam
quā mox Spiritus sancti, que vario in anima
bus nostris producta affectus, omnino supernatu-
rals & divinos. Ad hanc Orationem totu[m] cor
dis affectus anhelabat sponsus, dum diceret Cantu-
rum 1. Osculetur me osculo oru[m] sui. In illius enim
infusione propriissimum constitit mutum anima. Ora-
& DEI officium. Haec Ora-
tio est illud balsamum, Dei &
quo tanti desideriis petebat iungi Regis Pro-
pheta, ut posset DEUM ex toto cordis jubilo in quo
laudare & benedicere, dum aiebat Psalmus 61. confi-
Sicut adipe & pinguedine repletur anima mea, &
tabu exultationis laudabit os meum. Haec est uni-
cum anime delicium, haec suavissimus DEI ani-
mæque complexus, & ex spiritu quoddam Sab-
batum, in quo DEUS cum anima recreatur. Haec
immaculata cordis nostri dilatatio; ac denique expe-
diuissima facillimaque ad mandatorum divinorum
observationem servita.

Si tamen sermo sit de Oratione infusa & in o-
mni rigore sumpta (secundum quam acceptio-
nem S. Augustinus Serm. 230. de Tempore, aliqui
Doctores Orationis domini petitionem intelligi-
unt, dicentes: Orationem esse petitionem decentium
& DEO precium in hac forma eam definit: Ora-
tio infusa est quedam Spiritus sancti efficax motio, cu-
tio Ora-
tio virtute faciles ac prompti reddimur, ad fiducialis-
ter & efficaciter postulandum ea, quæ nobis sunt ad infusa-
salutem necessaria, divinaque voluntati magis con-
formia. Et haec quidem divina Spiritus sancti mo-
tione excitata, DEO tamquam Patri & Avatori
bonorum omnium cultum & famulatum exhibe-
mus, ac coram ipso corda nostra effundamus,
nostrisque ei necessitates pandimus, ut latius in-
frā cap. 7. expomemus.

Orationis igitur infusa in utroque sensu accep-
tæ necessitatem, partes, effectus, & alias circum-
stantias deinceps, Deo favente, explicabimus.

C A P V T II.

*Necessitas Orationis infusa & su-
pernaturalis.*

E st quidem mentalis Ora-
tio natura sua valde
difficilis, & quod excellentior & divinior, ed
diff. nū exerceatur: nam, ut nunc praetermittam
externos Orationis hostes, dæmones ipsos, qui o-
mnibus viis & modis quibus possunt orantes im-
pugnant, ut eorum orationem fructumque im-
pediant; sunt etiam alia impedimenta, quæ hoc

Ora-

Orationis exercitium satis difficile reddunt. Hæc autem ad duo genera reducuntur. Nam, ut egi-
gi D. Thomas, 1.2. quest. 114. art. 4. ad 2. docuit,
ea quæ reddit difficile exercitium alicuius actionis,
dúplex, que
sunt; que
difficile
reddum
actionis
alicuius
exerci-
tium.

Duo sunt, que difficile redditum actionis alicuius exercitium.

Dúplex difficultas genus, ho-
minem ab oratione impe-
diens. Ex hoc igitur dupli capite in Oratione men-
tali maxima oritur difficultas, ut aperitur Apo-
lous ad Rom. 8. insinuat, dicens: *Spiritus adjuvat infirmitatem nostram; nam quid oremus, sicut oportet, nescimus. In quibus verbis non obscure est Apostolus significat illud duplex difficultatis genus, quod anteā proposuimus. Alterum, quod se tener ex parte orantis, nempe infirmitas, animique imbe-
cillitas; quæ tanta est, ut non simus sufficiens cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis. Accedit autem huic infirmitati passionum nostrarum pondus & multitudo; quæ cum effraenes sint & inordinatae, ita spiritum ipsum perturbant, ut remum celestium considerationem penitus impe-
diant, nisi prius reprimantur & morifcentur. Vnde viras (inquit Paulus 1. ad Timoth. 2.) orare, levantes puras manus sine ira & disceptatione. Nullus enim accedens ad orationem huc contemplationem, à passionibus non pargatus, neque dignè neque convenienter orare poterit aut contemplari. Non videbit me homo, & vivet, Dominus di-
xerat Moysi, Exod. 33. quasi clarius diceret, ut S. Gregorius lib. 8. Moral. cap. 28. exponit: Nullus DEVM spiritaliter videre poterit, & mando carnali-
ter vivere; mori giscit necesse est propriis carnis cupi-
tioribus, si vnde DEVM pura mente orare.*

Sunt etiam alii ex parte orantis hostes interni, qui eam summopere ab Orationis studio retra-
dant, quos S. Bernardus ad quartus capitula redu-
xit: Serm. 24. in Cant. nempe culpamordens, sensus agens, cura pungens, & irruentia imaginum corpo-
rearumphantasmata. Peccata enim orantes moti-
dent, effraenes earnis passiones ruerunt; superflua-
seculi curæ pungunt; & inordinata imaginum phantasmata illos cruciant, opponuntque obscu-
rissimam nubem inter animam & ipsum DEUM; de qua quidem nube Jeremias loquitur Th. enor.
3. *Opposuit, inquit, nubem tibi, ne transeat oratio. Sicut enim è terra ad medium aeris regionem crassi vapores ascendere solent, in qua condensati convertuntur in nubes, quæ solis aspectum impe-
diunt: ita (ut auctor est Gregorius) permisit Deus ex passionibus inordinatis, quæ in corde nostro terreno resident, ut ascendant ad spiritum vapo-
res & nebulae, quibus ille obseruantur, & ita tor-
pet, ut nec possit contemplati Solem justitiae, nec radiis locis ejus & amoris divini frui, nec demum ejus Oratio tali gravata pondere ad DEUM a-
scendere poterit. Quare metuimus Augustinus in Soliloquio ita clamat: O fons vita! moriar, ut te videam; mortificem me, ut te fruar, abnegem me, ut liceat lo-
qui tecum.*

Aliud o-
rationis
impedi-
mentum. Denum, est aliud quoque impedimentum, quod ex parte orantis Orationem difficultiore reddit, nempe ignorancia: nam quid oremus, ne-
scimus. Est enim multis perendi forma & modus speculativa non sint, prædictæ verò quamplurimis ignoti: efficax enim & congrua petitio pendet ex multis circumstantiis, quæ impossibile ferè est, ut

præx ipsa à nobis attingantur, nisi speciali Spiritu sancti illustratione doceantur, ac ejus motione adjuventur. A qua quidem ignorantia neque ipse Apostolus alienus omnino fuit: nam, ut inquit Augustinus Epist. 121. ad Probam, cap. 14. Tom. 2. tert. Dominum rogarit, ut stimulus ille carnis austeretur ab eo. Quare experientia ipsa edocet Apostolus ipse (ut recte adverterit Chrysostomus Hom. 14. in cap. 8. Epist. ad Rom. Tom. 4. explicat eadem verba Pauli) ut ne amplius discipulum ignorantie patet sue, palam facit & magistrus in eadem ignorantia versari: nec enim dixit, Non novis; sed, Non novimus, ag quid & a non dixerit modestiam preferentes, per alia indicavit: nam inde finiter in precibus suis Romanum videre orabat, nec cum precaretur id affectus est. Præterea & pro stimulo fibi in carne dato, hoc est prò periculis sapienter præcessit, ac omnia voti incompos evasit. Quin & Moses in veteri Legi obsecrans Palæstinanum ut videtur, & Ieremias pro lu-
dus supplicans, & Abraham pro Sodomitam. Hæc Chrysostomus.

Hæc sunt difficultates, que ex parte orantis hoc Orationis exercitium satis difficile offendunt, præter quas ipsum etiam exercitium Orationis non parvam præfereunt difficultas, quod non obsecundum ex illis verbis Apostoli, Nam quid oremus, sicut oportet, nescimus, colliguntur. Ubi expendenda sunt illa verba, sicut oportet, que actionem ipsam Oratio-
nis, quam circumstanties plurime necessari co-
minutantur ut fiat sicut oportet, denotantur iusti-
tia di circumstanties sunt, fiducia in DEUM, reu-
alentia in petendo, locus & tempus, propria diffi-
culty, debita attentione: deinde, quid sit petendum regu-
& quomodo perendum: datum (quod forsan & difficultius est) in petendo perseverantia.

Accedit etiam his difficilatibus circum-
stantiis alia non minor, nempe objectum Orationis, ipse inquam DEUS, præcipuum hujus exerci-
ti objectum. DEUS autem natura sua est inaccessi-
bilis, nostrumque caput, nostramque cognitionem in infinitum excedens. Quæ quidem omnia
Orationis actionem satis arduam ac omnes huma-
nas vires excedentem omnino reddunt.

Has sane difficultates Apostolus Paulus cum superioribus verbis significat, nefare in hos pro ac saluberrimo exercitio difficultatibus obtri-
ti deficeremus, nostram fiduciam volens rigore, addit: *Spiritus adjuvat infirmitatem nostram. Et deinde: Ipse Spiritus postulat pro nobis genitivum inveni-
rabilius. Quæ quidem verba de Spiritu sancti motione & peculiari adjutorio aperte loquuntur, ac ejusdem Spiritus sancti motionis & induxit in animas nostras necessitatem & indigentiam declarant. Quis enim posset absque hac divini Spir-
itus illustratione & impulsu demonum tentationibus resistere, ac impedimenta omnia, quæ se in Oratione tam ex parte orantis, quam ex parte exerciti ipsius offerunt, omnino vincere aut superare? Quare à Spiritu sancto, medio aliquo dono potius quam à nostra industria pro-
venit, ut ferventer, & sicut oportet, in excelso hoc Orationis exercitio nos habeamus: redditum enim Spiritus sancti dona animam nostram promptam, mobilem, facilem, & omnino expeditam, ut inferius cap. sequentiis differemus, ita ut predictis om-
nibus superari difficultatibus, circa DEUM o-
rando, vel contemplando operetur. Quem quidem effectum, nec habitus virtutis Religionis etiam insuffit, immo nec Theologicarum prædictarum queunt. Quare ut hujusmodi Orationis insuffit necessitas, ut à Spiritu sancti monitione medijs donis dimanat, clarius ubertusque explicetur, o-*

pece
de ho-
dum
U
ampl
1.5.
quoniam
cerum
ne S
fec
lemon
DEI
part
to u
divi
fanc
divi
alio
inc
nu
Ventes
Theolo-
get
per im-
petus
im-
petus
ad
ne
homine
in hac
au-
luc
for
at
na
Sp
sp
ti
li
m
e
d
i
Differ-
tia inter
Spiritus
sancti
motione
& actus
vitiosus
Theolo-
gicarum
pers

peret primum erit brevem aliquam tractationem quidem ignoramus, ac ejusmodum omnino fuit quamvis in Probat, cap. 14. Tom. 2. et si taliter illi credimus, erientis ipsa credere quod veritatis Chrysostomus apud Tom. 4. explicat eum ut discipulorum quoque omnes ageret in eadem operis. Non nominat sed dicitur modicum preceptum indeferenter in partibus cum precariis de ipsius modo sicut certe deo, et ser preecessit. In & Moyse in historiis videtur, & Ieremia pro Abraham pro sollicitate. Ha

, que ei poneat certe hoc non difficile utendum in exercitu exercitatus collata est, quod non obstat. Nam quid enim faciat? Ubo expeditissimam actionem ipsius Oratio, plurime necessarium est, denique ab ipsius ductua in DEUM, nec tempus proprie- tate, quid in perinde: denum (quodcum) perseverant. Ficulnabiles com- empsu objectum Ora- recipuum huius tem nascitur in diuinis, nostris amque regis. Quod quidem arduum accedit omnino reddi.

Apostolus Paulus calles, nefos debito d'ficiatibus inducitur voluntate, miratur nobis in nobis genitivus herba de Spiritu in corio aperiologum motionis & inten- sionis & indigentibus ab ipso huius diuini ultimi demonum sedimenta omnia, que orant, quae sunt, omnino inveniunt, fando, modo ob- ostra inducitur pro- pector, in excellitis canis reddimus in nostris promptis no expeditam, pro- ita ut praedictum, possumus, circa DEUM mo- operetur. Quemque virtus Religionis theologicae, & actus virtutum Theolo- gicarum, modi Orationis in- diuini motionis, in- que explicatur, o-

humanus: quia etsi procedat a gratia, haec tamen limitata est a ratione humana, qua humano modo per discursum operatur, non aliter ac ubi exer- ceretur actus prudentiae, vel fidei; in utrolibet enim illorum intelligit & operatur homo per discursum, cum sit illi connaturalis per creaturas tamquam per speculum cognitionis. Fides vero hanc obicit & umbras hominis de DEO cognitionem supernaturalem elevat, & sic elevata, ejus actus redditur supernaturalis. Prudentia vero procedit per conjecturas & scrutinium eorum, que fre- quentius eventus solent, ut quid in praesenti mate- ria si feliciter vel relinquendum, non tamen sine anxietate & futuri eventus anticipi successu. Verum ubi affligerunt divini Spiritus sancti radii, quibus illustrata anima, medio Intellectus dono, quod fidei virtuti superadditur, elevatur ad altissi- mam veritatem supernaturalium cognitionem; taliter, ut illarum quidditatem & certitudinem simplici quadam intuitu penetrer, nec non rerum mediante dono Consilii peragendarum quadam veluti evidentiā acquirat. Haec omnia quis non video angustos rationis nostra limites lo- rate, & ad supernaturalem ac divinum operandi modum pertinet?

Hac vero Spiritus sancti dona correspondent omnibus actibus virtutum, non minus moralium, quam Theologicarum, & a DEO animabus ju- stiorum instillantur, seu transfunduntur, ut per illa in effusim, & quantum humana paucit fragili- bus, etiamcillimos virtutum actus dicere valeant, medio agentis superioris, scilicet Spiritus sancti infixa. Quae dona, sicut & operationes quae illis respondent, non tantum sunt supernaturales, ob supernaturalem Spiritus sancti agendi modum, sed omnino necessaria, ut anima nostra in exerci- tio virtutum intellectualium moralium & Theologicarum perfectissimo, quo in hac vita fieri potest modo perficiatur. Sicut ergo ad omnigenatum virtutum illarum perfectionem sunt necessaria (ut modò vidimus) dona Spiritus sancti particula in, à quibus omnem suum decorum & perfectionem emendantur etiam ut virtus Religionis, que una est exprimit inter morales, à qua exercitum acquisit: Orationis dimicat, omnino perfectè à nobis acquiratur, necessariò illi etiam debuit correspondere particolare donum Spiritus sancti, nempe donum Pieratis, seu porti: Intellectus & Sapientia, quorum iugis in illi xu disponeremur ad supervenientem Spiritus sancti motionem, & cul- tu amore purissimo, perfectissima cognitio DEUM honorem, amemus, & cognoscamus. Quia omnia fiunt media Oratione, que à spiritu sancto infunditur. Vide ergo, quanta sit necessitas Orationis infusa & supernaturalis.

1.2. q. 68. art. 2. in corpore, esse necessaria septem dona Spiritus sancti. Quibus (ut ipsius verbis mat) bono diffundit ad hoc quod bene sequatur instinctum divinum, ut sic ejusdem Spiritus sancti impulsu ad- adjutus, actus virtutum, quos ante minus efficaciter (upotest limitatus illarum habens processiones) elicet, in posterum quam potest fieri intensissimos & perfectissimos producat.

Hinc patet, que sit differentia inter hanc Spiritus sancti motionem, actusque per illam elicitos, & actus virtutum Theologicarum. Quamvis enim huiusmodi virtutes, si species illarum radice, substantiam, & objectum (quod est ipse DEUS) sint virtutes & habitus supernaturales nobis a Deo infusi (quod est de fide,) modus tamen, que ipsa operantur, quantum ad propositum materiam at- tuner, à D. Thoma aliisque Theologis dici solet Thom. à Iesu Oper. Tom. II.